

En fornuftig arbejdsgang – eller Workflow for digitale billeder.

Notat til KFAK Workshop i foråret 2010.

7. januar 2010.

Rel 2.1

©Frede Hansen

Indledning.

Arbejdet med et analog foto i mørkekammeret giver ikke mange muligheder for at gøre de forskellige ting i en tilfældig orden.

Men ved digital bearbejdning af billeder ser det anderledes ud.

I princippet kan man gøre de forskellige ting i næsten vilkårlig orden.

Men: Det bør man IKKE gøre.

Her følger en gennemgang af en fornuftig arbejdsgang når man bearbejder et digitalt foto.

Husk at målsætningen er:

- Forsøg at lave så mange som muligt af justeringerne som IKKE destruktive.
- Og man skal arbejde så længe som muligt uden at komprimere sine billeder. (dvs. Lad være med at gemme dem i JPEG format undervejs)
- Og arbejd så længe som muligt med 16 bit farvedybde hvis jeres billeder er taget sådan.

Med disse målsætninger in mente – ja da har man de bedste muligheder for at nå et godt slutresultat.

Men den følgende beskrivelse er ikke den hellige gral. Det er blot en fornuftig arbejdsgang. Der er dog generel enighed om, at beskæring laves først og at støjreduktion og skarphed laves til sidst.

NB: Beskrivelsen er baseret på PS CS3. I CS2 og tidligere versioner har man ikke så mange muligheder i Camera Raw modulet (ACR) som det beskrives i det følgende. Der må man lave de samme justeringer i selve PS.

Og så til arbejdsgangen:

1: Åbn billedet.

Her spiller det format billedet har allerede en rolle.

Hvis det er taget i RAW format – ja så åbner PS det automatisk i ACR modulet, og her man mange muligheder for at lave (ikke destruktive) korrektioner.

Men hvis man nu tager sine billeder i JPEG – ja så kan man OGSÅ bruge ACR til at åbne billedet med.

Kan man det ??

Ja det kan man. Og det bør man gøre.

Vælg at 'Åbn som' (Open as) – find billedet – og sæt filtypen til Camera Raw. (Ligegyldigt hvilket kamera billedet oprindeligt er taget med. .)

De ting man skal korrigere nu i ACR er

- Hvid balance (white balance). Her kan man f.eks. vælge et punkt I fotoet til at sætte farvetemperaturen med. Eller lade PS forsøge at lave korrektionen. I kan altid selv bruge skyderen for at se hvilke muligheder der er. (Hvis i arbejder med JPEG billeder i ACR er der ikke så mange muligheder for at ændre hvidbalancen som for RAW.)
- Belysning (Exposure). Ja og dette omfatter ikke kun selve Exposure skyderen. Man kan (og bør) bruge skyderne for Genoprettelse (Highlight recovery), Udfyld lys (Fill light), og Sort (blacks)
- Og skyderne for Klarhed (Clarity) og Vibrering (Vibration) er også vigtige på dette tidspunkt. Brug dem til at forbedre billedet.
- I kan beskære og rette billedet op i ACR.
- Man kan evt. også arbejde med kurver i ACR
- Input Skarphed. Man bør i RAW konverteren lave det der kaldes RAW sharpening. Den endelige 'skarphed'- der er afhængig af hvad billedet skal bruges til - laves som det sidste inden billedet gemmes.

Husk at mulighederne i ACR svarer fuldkommen til de muligheder der også er i Lightroom. Blot er bruger overfladen lidt anderledes i PS.

Og justeringer i ACR er ikke destruktive.

Og når man er færdig kan billedet tages ind i PS ved at sige OK i ACR.

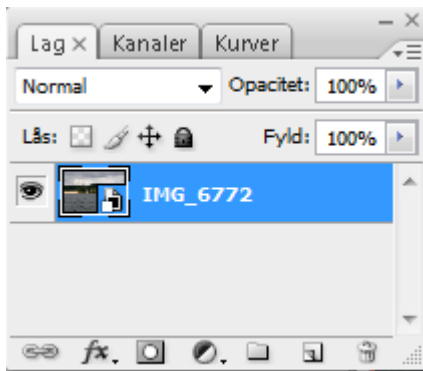
Og lige et lille ekstra fif her:

Man kan åbne billeder i ACR som SMART OBJECT (se i fil menuen. Der er et specielt punkt til dette efter 'Åbn som . .')

Men hvis I har åbnet billedet uden at bruge Smart Objekt – ja så kan I trykke på SHIFT og så ser I at 'Åbn billede' bliver til 'Åbn objekt'.

Hvis man åbner sit billede ind i CS3 som et smart objekt kan man senere dobbeltklikke på laget (det smarte objekt) og ÆNDRE justeringerne i ACR. Og det er faktisk en god facilitet.

Og her er et eksempel på et (RAW) billede der er åbnet som et smart objekt:

Læg mærke til, at laget har kendetegnet for et smart objekt.

2: Næste skridt i PS er beskæring og opretning.

Det næste man bør gøre er at se på om billedet skal beskæres eller drejes. Evt har I allerede gjort det i ACR modulet.

Her vælger man beskæringsværktøjet (Crop tool) i PS og laver det udsnit man ønsker billedet skal have.

Husk at sætte opløsningen også på det udvalgte. (f.eks. 300 DPI hvi billedet senere skal printes)

I dette tilfælde har jeg altså valgt at bruge beskæringsværktøjet direkte på billedet. Og det er det jeg som oftest gør.

Men husk også: Man kan via lag og lagmasker gøre det samme. Og her har man en bedre fortrydelsesret..

3: Støjreduktion.

Især hvis billedet er taget med en høj ISO ja så er det fornuftigt at lave støjreduktion.

I PS kan man under filtre, støj, reducer støj forsøge at reducere den støj der er i billedet.

PS er ikke verdensmester på dette område – men ved at arbejde med skyderne kan man forsøge at reducere støjniveauet i billedet.

Husk altid at arbejde med en 100 % crop når I laver støjreduktion. Ellers kan I ikke se hvad det er I laver.

Og husk at støjreduktion normalt koster lidt detaljer . . .

Vær opmærksom på, at der findes to typer for støj: Kontrast og farve støj.

Der er lidt diskussion om man skal lave støjreduktion så tidligt i workflowet - men jeg synes at man bør gøre det her idet en del af de andre ændringer man måske skal lave kan lide under at man støjreducerer langt senere.

4: Stempelværktøj (Cloning) , oprydning m.m.

Hvis der er behov for at bruge stempelværktøjet – ja så er dette et godt tidspunkt. Lav et nyt lag som vi laver justeringerne i v.h.a. stempelværktøjet.

5: Se på farver og farvetemperatur i hele billedet.

I det omfang justeringerne i ACR ikke er tilstrækkelige – ja så bør man justere farvetemperatur og farver nu.

Vær opmærksom på den ret nye facilitet i PS der hedder LAB farver. (konverter billedet fra f.eks. RGB til LAB. Lav korrektionerne i farveområdet – og konverter tilbage til RGB)

Når billedet er i LAB mode – ja så hedder kanalerne ikke mere RGB, R, G og B De hedder LAB, lysstyrke, farvekanal A (de indeholder det meste af røde og grønne farver) og farvekanal B (der har det meste blå og gult i billedet)

Man kan nu lave et kurve justeringslag og bearbejde de forskellige kanaler indtil vi har et godt resultat.

Husk at man v.h.a. skyderen for justeringslagets opacitet kan justere effekten af ændringerne også.

Når man er færdig i LAB mode – ja så konverteres vi tilbage til RGB. Husk at komprimere lag (samkopier) inden i går tilbage til RGB. (PS spørger selv om det)

(hvis jeres PS ikke har LAB farver, må I lave farvejusteringer via de muligheder som ellers findes)

6: Kontrast for hele billedet.

Nu er det tid for at lave den sædvanlige kurvegymnastik for at ændre kontrasten i billedet, hvis I ikke gjorde i ACR da billedet blev åbnet.

Lav igen et justeringslag med kurver. Lav en 'S' kurve ved at trække i kurven. Indtil I har et godt kontrastfyldt billede.

Pas på med at lave billeder med for meget kontrast. De kan se unaturlige ud hvis I senere skal printe dem.

7: Lokale farvejusteringer.

Hvis der er delområder af billedet hvor der er farveproblemer efter den globale korrektion i step 3 – ja så er det tid at ordne det nu.

Og det gør man ved f.eks. igen at arbejde med med kurvejusteringslag. (som vi gjorde det i punkt 3 ovenfor)

Men denne gang vælger man de enkelte farvekanaler i stedet for RGB kanalen. Når man har fået de farver man ønsker for f.eks. himmelen eller græsset – ja så masker vi det af sådan at kun de områder vi vil bearbejde berøres.

Om afmaskningen foregår som sædvanlig med pensels værktøjet og sort (eller hvid) som baggrundsfarve.

Vælg en passende penselstørrelse og hårdhed.

På den måde begrænser vi justeringerne til kun at berøre de områder vi ønsker de skal virke på.

Det er muligt at man skal lave nogle af farvejusteringerne ved hjælp af afgrænsninger – men det må vurderes i det konkrete tilfælde.

8: Skal dele af billedet gøres lysere eller brændes.

Igen bør vi lave et nyt lag .

Ret blandingsmetoden for laget til blødt lys (Soft Light).

Sæt igen sort som forgrundsfarven.

Sat opaciteten for penslen til 20 – 30 %. Og vælg en fornuftig pensel størrelsen.

Bearbejd de områder der skal gøres lysere eller mørkere.

Hvis I er interesseret i at lave en vignettering af billedet – ja da kan man gøres det med penslen – men det er lettere at gøre det i Filtre. (Forvrængning, Linsekorrektion og så negativ Vignet) Og man kan også ved hjælp af selektioner lave vignettering i et billede.

9: Lav billedet om til den endelige filform.

Hvis I skal gemme billedet som JPG og måske til WWW bør I lave disse ændringer og gemme denne version inden i giver billedet den endelige skarphed.

Det er ikke en god ide at lave skarphed på en 16 bit TIFF fil og så derefter gemme det som en 8 bit JPG med 72 DPI til WWW.

Hvis I måske senere vil arbejde videre med det – så gem det i TIFF eller PSD format.

Hvis I skal printe det eller sende det videre på en eller anden måde – ja så vælg JPG med den relevante komprimering.

10: Skarphed (Sharpening)

Og så til sidst det punkt som altid skal gøres til sidst: Justere skarpheden af billedet.

Der findes mange forskellige måder at gøre dette på i PS.

Vær også opmærksom på om det program i evt. printer med (hvis det ikke er PS) kan finde på at lavere billedet skarper.

Det bør også nævnes, at specielt for RAW filer finder der et begreb der hedder RAW sharpening. Dette skal foretages i RAW konverteren - altså som noget af det første man laver.

Men vælg filtre, skarpere, smart skarphed.
Den er den bedste generelle facilitet i PS.
Husk at billedet skal være i 100% crop.
Prøv de forskellige metoder – og bevæg skyderne. Igen - ikke for meget.

Og et alternativ i PS CS3 er den såkaldte High Pass sharpening.
Den finder i under filtre, andre, højpas. Også en interessant mulighed for at justere billedets skarphed.
(hvis i bruger det filter i et separat lag – så husk at blandingsmetoden skal være Maske (Overlay))

11: Afslutning.

Ja så skal det færdige billede gemmes på disken.

12: Og lidt afsluttende kommentarer:

Lige lidt om hvad man også kan/bør gøre undervejs i arbejdet.

Selvom vi mest arbejder med ikke destruktive justeringer – ja da kan det være fornuftigt af og til at lave et nyt lag med de justeringer vi har lavet til dette tidspunkt. Tryk SHIFT, CTRL, ALT og 'E' på samme tid.

Man kan også lave en laggruppe (layer comps.) hvis det er mere fornuftigt.

13: Og så lige lidt mere om RAW

Hvis I har et kamera der kan gemme jeres billeder i RAW format – og hvis I har programmer på PC'en der kan håndtere RAW formater – ja så bør I bruge RAW når I fotograferer.
I har langt flere muligheder for at justere på billedet på jeres PC
I Photoshop åbnes billedet så i ACR modulet hvor I kan lave de første (ikke destruktive) korrektioner.

Hvis I har en ældre version af PS som godt nok har ACR modulet – men som måske ikke understøtter det RAW format som jeres kamera har – ja så er der her en udvej.
Installer Adobes DNG Converter. Her er et link til det program:

<http://www.adobe.com/support/downloads/product.jsp?product=106&platform=Windows>

DNG Converteren er gratis – og den opdateres løbende med de nye kameraer der kommer på markedet.

Og hvad er det så lige den gør ?

Jo den konverterer fra jeres kamera specifikke RAW format til Adobes DNG RAW format.
Og alle ACR moduler kan læse Adobes egen DNG format.